

stk. 3, fastsatte særlige godtgørelse ikke beregnes alene på grundlag af den i artikel 66 angivne løn, men på grundlag af den faktiske løn, korri-

geret med justeringskoefficienten i artikel 64, hvis formål det netop er at tage hensyn til levevilkårene på tjenestestedet.

I sag 115/83

MARINUS OOMS, tjenestemand ved Det fælles Forskningscenter i Ispra, ved advokaterne Potthast og Rüber, Köln, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat V. Biel, 18 A, rue des Glacis,

sagsøger,

mod

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER, ved Jörn Pipkorn, Kommissionens juridiske tjeneste, og med valgt adresse i Luxembourg hos Manfred Beschel, Kommissionens juridiske tjeneste, Jean Monnet-bygningen, Kircheng,

sagsøgt,

angående en påstand om annullation af den af Kommissionen stadfæstede afgørelse, hvorved afregningskontoret i Ispra har ydet den i tjenstemandsvedtægtens artikel 72, stk. 3, samt artikel 8, stk. 2, i ordningen vedrørende sygesikring for tjenstemænd i De europæiske Fællesskaber omhandlede særlige godtgørelse af de af sagsøgeren afholdte udgifter som følge af sygdom uden at tage hensyn til justeringskoefficienten i henhold til tjenstemandsvedtægtens artikel 64,

har

DOMSTOLEN (tredje afdeling)

sammensat af afdelingsformanden Y. Galmot, dommerne U. Everling og C. Kakouris,

generaladvokat: G. F. Mancini

justitissekretær: ekspeditionssekretær H. A. Rühl

afsagt følgende

DOM

Sagsfremstilling

De faktiske omstændigheder og retsforhandlingernes forløb samt parternes påstande, anbringender og argumenter kan sammenfattes således:

I — Faktiske omstændigheder og retsforhandlinger

A — *Tvistens retlige baggrund*

1. Bestemmelser vedrørende særlig godtgørelse af udgifter som følge af sygdom

Tjenestemandsvedtægtens artikel 72, stk. 1, bestemmer, at tjenestemanden og de personer, over for hvem han har forsørgerpligt, »garanteres ... godtgørelse af udgifter« på indtil 80 % i henhold til en af Fællesskabernes institutioner efter fælles aftale vedtaget ordning. Satsen forhøjes til 100 % i tilfælde af visse i bestemmelsen angivne alvorlige sygdomme og sygdomme, der af ansættelsesmyndigheden anses for at være af ligeså alvorlig karakter.

Artikel 72, stk. 3, har følgende ordlyd:

»Såfremt de samlede ikke godtgjorte udgifter i en periode på tolv måneder overstiger halvdelen af *tjenestemandens månedsgrundløn* eller halvdelen af den udbetalte pension, indrømmer ansættelsesmyndigheden på grundlag af den i stk. 1 nævnte ordning en særlig godtgørelse, idet der tages hensyn til den pågældendes familieforhold«.

Artikel 8 i ordningen vedrørende sygesikring for tjenestemænd i De europæiske Fællesskaber uddyber ovennævnte bestemmelser på følgende måde:

»1. Skyldes de opståede udgifter en behandling, som den tilsluttede eller en af

ham medforsikret person har underkastet sig i et land med særlig store udgifter til lægebehandling, og udgør den del af udgifterne, som ikke godtgøres inden for rammerne af sygesikringsordningen, en stor økonomisk belastning for den tilsluttede, kan der på grundlag af en udtalelse fra det kompetente afregningskontors rådgivende læge, som vurderer størrelsen af udgifterne i forbindelse med lægebehandling, ydes en særlig godtgørelse, enten efter afgørelse af ansættelsesmyndigheden ved den institution, som den pågældende er tilknyttet, eller efter afgørelse af afregningskontoret dersom det af nævnte myndighed er udpeget hertil.

2. Såfremt den del af de ikke godtgjorte udgifter, som falder ind under anvendelsesområdet af de tabeller, der som bilag er knyttet til denne ordning, og som den tilsluttede har lagt ud for sig selv og for de gennem ham forsikrede personer, i en periode på tolv måneder overstiger halvdelen af den oppebårne gennemsnitlige månedsgrundløn eller af pensionen eller for de i artikel 2, punkterne 3, 4, 5 og 9 omhandlede personer af den oppebårne godtgørelse i den pågældende periode, fastsættes den i artikel 72, stk. 3, i vedtægten omhandlede særlige godtgørelse på følgende måde:

Den ikke godtgjorte del af de faktiske udgifter, som overstiger halvdelen af den gennemsnitlige månedsgrundløn, eller af pensionen eller af godtgørelsen godtgøres med:

- 90 % for en tilsluttet uden medforsikrede personer;
- 100 % i de øvrige tilfælde.

Anmodningen om særlig godtgørelse er genstand for en udtagelse fra afregnings-

kontoret, som afgives på grundlag af almindelige kriterier, der er fastlagt af Forvaltningskomiteen efter høring af Lægerådet, og som vedrører eventuelle usædvanligt store udgifter. Ansættelsesmyndigheden træffer sin afgørelse under hensyntagen til afregningskontorets udtalelse.«

2. Tjenestemandsvedtægtens bestemmelser om vederlag og anvendelse af justeringskoefficienten

I henhold til artikel 62, stk. 3, omfatter vederlaget en grundløn, familietillæg og godtgørelser.

Artikel 63 bestemmer:

»Tjenestemandens vederlag lyder på belgiske francs. Det udbetales i det lands valuta, hvor tjenestemanden gør tjeneste...«

Artikel 64 bestemmer:

»Tjenestemandens vederlag, udtrykt i belgiske francs, skal efter fradrag af de beløb, der tilbageholdes i henhold til denne vedtægt eller gennemførelsesforordninger til denne, korrigeres med en koefficient, der er over, under eller lig med 100 %, afhængig af de forskellige tjenestesteders levevilkår.«

B — Twistens baggrund og udvikling

Marinus Ooms, der er nederlandsk statsborger, og som har været tjenestemand ved Kommissionen siden 1967, beklæder en B 2-stilling i Ispra.

Den 27. maj 1982 anmodede han om en særlig godtgørelse i henhold til vedtægtens artikel 72, stk. 3, og artikel 8, stk. 2,

i ordningen vedrørende sygesikring for tjenestemænd i De europæiske Fællesskaber vedrørende perioden marts 1980 - februar 1981. Han anførte, at den i artikel 72, stk. 3, nævnte »månedsgrundløn«, som er grundlaget for beregningen af godtgørelsens beløb, måtte forstås på den måde, at den skulle korrigeres med den da gældende justeringskoefficient i henhold til vedtægtens artikel 64.

Ved skrivelse af 11. juni 1982 afviste afregningskontoret i Ispra at tage hensyn til justeringskoefficienten, idet det anførte, at der i vedtægtens artikel 72, stk. 3, og den i forbindelse hermed gældende ordning udelukkende henvises til tjenestemandens »grundløn«. Sagsøgeren modtog herefter afregningen af 21. juli, som var foretaget på grundlag af ovennævnte fremgangsmåde.

Den 21. september 1982 indgav Ooms en klage i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 2. Den blev registreret ved Kommissionen den 28. september s.å.

Kommissionen anmodede Forvaltningskomiteen for Sygeforsikring om en udtalelse. Komiteen godkendte den 1. december 1982 den af afregningskontoret i Ispra trufne afgørelse. Kommissionen erklærede sig enig i udtalelsen og meddelte ved skrivelse af 9. marts 1983, som Ooms modtog den 15. marts, at den afviste hans klage.

Den 14. juni 1983 anlagde Ooms nærværende sag, som blev registreret på Domstolens justitskontor den 21. juni s.å. Sagsøgeren har valgt tysk som procesprog.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen (tredje afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

II — Parternes påstande

Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

1. Sagsøgtes afgørelse, der er indeholdt i skrivelsen af 25. juni 1982 fra afregningskontoret i Ispra, såvel som afregningen af 21. juli 1982 og afgørelsen af 9. marts 1983 vedrørende den administrative klage, kendes ugyldige og annulleres, for så vidt som der ikke er taget hensyn til justeringskoefficienten ved beregningen af den særlige godtgørelse i henhold til vedtægtens artikel 72, stk. 3, og artikel 8 i ordningen vedrørende sygesikring for tjenestemænd i De europæiske Fællesskaber.
2. Det statueres, at sagsøgeren har ret til en særlig godtgørelse i henhold til artikel 8 i ordningen vedrørende sygesikring for tjenestemænd i De europæiske Fællesskaber, og at justeringskoefficienten i vedtægtens artikel 64 finder anvendelse på begrebet grundløn.
3. Sagsøgte tilpligtes at berigtige sagsøgerens konto i overensstemmelse med afgørelsen vedrørende sagsøgerens anden påstand.
4. Sagsøgte tilpligtes at foretage de skyldige efterbetalinger som følge af den nye beregning.
5. Sagsøgte tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Sagsøgte har nedlagt følgende påstande:

1. Frifindelse.
2. Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

III — Parternes anbringender og argumenter

Sagsøgeren har fremført to anbringender: dels, at der er tale om en tilsidesættelse af vedtægtens artikel 72, stk. 3, og af artikel 8, stk. 2, i forordningen vedrørende sygesikring, dels at der er tale om en tilsidesættelse af princippet om ligebehandling af tjenestemænd.

Første anbringende: tilsidesættelse af vedtægtens artikel 72, stk. 3, og af artikel 8, stk. 2, i ordningen vedrørende sygesikring

Sagsøgeren har anført, at selv om vedtægtens artikel 72, stk. 3, ikke udtrykkeligt omtaler justeringskoefficienterne, må det understreges, at det i bestemmelsen nævnte begreb »månedsgrundløn« er en teoretisk størrelse og i praksis korrigeres for alle tjenestemænd ved anvendelse af justeringskoefficienter. Sagsøgeren har i den forbindelse gjort gældende, at Domstolen i dommen af 13. juli 1978 (Jacquemart, 114/77, Sml. s. 1967) fastslog, dels at Kommissionens fremgangsmåde, hvorefter den anvender en justeringskoefficient i stedet for en periodisk ændring af tabellen over grundlønningerne, ikke kan krænke tjenestemændenes økonomiske rettigheder, dels at justeringskoefficienten ikke er et supplement til vederlaget, men en metode til beregning og geografisk vægtning af vederlaget efter de faktiske leveomkostninger på tjenestestedet.

Efter sagsøgerens opfattelse må bestemmelserne i vedtægten og ordningen vedrørende sygesikring fortolkes ud fra deres formål.

Sagsøgeren har således anført, at de pågældende bestemmelser har til formål at fastsætte den øverste grænse for de beløb, det kan pålægges den enkelte tjenestemand at afholde, fordi bestemmelserne fastsætter et maksimumsbeløb for godtgørelserne, alt efter arten af ydelserne, og fordi den del af udgifterne, der ikke dækkes, påhviler den enkelte tjenestemand. Sagsøgeren har bemærket, at sygesikringsordningen er en garanti mod tab af købekraft, som tjenestemanden påføres som følge af udgifter til lægebehandling, og den tilsigter, at sådanne udgifter begrænses. Derfor må godtgørelsen af særlige udgifter fastsættes på grundlag af den enkelte tjenestemands faktiske indkomst, dvs. grundlønnen korrigeret med den i vedtægtens artikel 64 angivne justeringskoefficient, idet den løn, der herved fremkommer, svarer til de faktiske leveomkostninger på tjenestestedet.

Med hensyn til Kommissionens bemærkning om, at den byrde, der påhviler tjenestemanden, ikke afhænger af tjenestemandens individuelle forhold, men af de udgifter, han har afholdt som følge af sygdom, har sagsøgeren bemærket, at maksimumbeløbet varierer individuelt, ikke alene som følge af beløbets størrelse, men ligeledes af tjenestemandens løntrin, idet de indbetalte bidrag varierer efter lønnen.

Kommissionens argument om, at sagsøgerens synspunkter ville indebære en betydelig administrativ byrde, er ikke relevant, idet antallet af anmodninger om særlig godtgørelse er beskedent, og der gælder den samme justeringskoefficient for den grundløn, der udbetales på samme tjenestested. I modsætning til, hvad Kommissionen har anført, er der ikke tale om at tage hensyn til tjenestemandens samlede købekraft, men udelukkende grundlønnen korrigeret med justeringskoefficienten. Sagsøgeren har i den forbindelse anført, at såvel ud-

landstillægget som uddannelsestillægget er udtryk for en godtgørelse af udgifter og ikke et vederlag; forholdet må være det samme med hensyn til familietillægene, hvis størrelse er fastsat på grundlag af tjenestemandens familiemæssige forhold, mens vederlaget er fastsat individuelt.

Derfor er Kommissionens argument om, at bidragene til ordningen vedrørende sygesikring indbetales uden hensyntagen til en justeringskoefficient, og at koefficienten derfor heller ikke skal anvendes inden for rammerne af vedtægtens artikel 72, stk. 3, ikke relevant; på grund af ordningen om en særlig godtgørelse fører argumentet udelukkende til en yderligere forskelsbehandling af tjenestemænd ud over den, som opstår på grund af bidragsordningen.

Over for den af sagsøgeren foreslåede teleologiske fortolkning ud fra mere pragmatiske hensyn, har *Kommissionen* anført, at der må anlægges en bogstavelig og systematisk fortolkning af bestemmelserne i ordningen vedrørende sygesikring og vedrørende den særlige godtgørelse, uden at der tages hensyn til ordningen vedrørende tjenestemændenes vederlag.

Kommissionen har gjort gældende, at det hverken i vedtægtens artikel 72, stk. 3, eller i artikel 8, stk. 2, i ordningen vedrørende sygesikring er bestemt, at der skal anvendes justeringskoefficienter, idet de pågældende bestemmelser udelukkende henviser til begrebet »månedsgrundløn«, som for hver enkelt lønklasse og løntrin fremgår af tabellen i vedtægtens artikel 66. Kommissionen har understreget, at i modsætning til, hvad sagsøgeren har anført, skal dette beløb ikke i sig selv korrigeres med den i vedtægtens artikel 64 angivne justeringskoefficient, idet koefficienten anvendes på tjeneste-

mandens vederlag, som i henhold til vedtægtens artikel 62 ikke alene omfatter månedsgrundlønnen, men også familietillæg og andre godtgørelser, herunder udlandstillægget.

Kommissionen har anført, at udgangspunktet i forbindelse med sygesikringsordningen er den belgiske franc, og at ordningen virker på samme måde, uanset tjenestemandens tjenestested. I henhold til vedtægtens artikel 72, stk. 1, og artikel 23, stk. 2, i den fælles ordning beregnes institutionernes og de tilsluttede bidrag som en procentdel af den i vedtægtens artikel 66 fastsatte grundløn, og de opkræves, uden at der tages hensyn til en justeringskoefficient. Dette fremgår udtrykkeligt af vedtægtens artikel 64, stk. 1, som bestemmer, at justeringskoefficienten først anvendes, efter at bl.a. bidraget til ordningen vedrørende sygesikring er fratrukket i vederlaget, som lyder på belgiske francs.

I modsætning til ordningen med justeringskoefficienter har ordningen vedrørende sygesikring ikke til formål at sikre, at tjenestemændenes købekraft er den samme, når hensyn tages til levevilkårene på de forskellige tjenestesteder, men at de faktisk afholdte udgifter godtgøres. Derfor afhænger tjenestemandens udgifter som følge af begrænsningen af godtgørelsen af udgifterne til lægebehandling ikke alene af de faktiske udgifter til lægebehandling, men både af de faktisk afholdte udgifter og det indbetalte bidrag.

Formålet med de pågældende bestemmelser er således ikke at fastlægge et »højeste beløb« for tjenestemændene, men rent strukturelt at supplere den del af godtgørelsen af de udgifter til lægebehandling, der faktisk er afholdt, ud over de grænser, der følger af anvendelsen af de maksimumssatser og grænser, der

er fastsat i ordningen vedrørende sygesikring.

Kommissionen har gjort gældende, at Jacquemart-dommen (sag 114/77, jfr. ovenfor), som sagsøgeren har påberåbt sig, ikke har nogen forbindelse med nærværende sag. Den nævnte sag vedrørte både de økonomiske rettigheder i forbindelse med en tjenstemands afsked og på grundlag af hans vederlag, samt anvendelsen af den i vedtægtens artikel 65, stk. 1, fastsatte justeringskoefficient, som har til formål at fastsætte, hvilken vægt de forskellige dele af vederlaget skal have for tjenestemænd, der gør tjeneste på de steder, hvor institutionerne foreløbigt har sæde. Nærværende sag drejer sig derimod om en eventuel anvendelse af de i vedtægtens artikel 64 nævnte geografiske justeringskoefficienter.

Kommissionen har bemærket, at hvis ordningen som af sagsøgeren anført havde til formål at fastsætte en maksimal byrde, skulle der i forbindelse med ordningen vedrørende sygesikring ikke alene tages hensyn til månedsgrundlønnen, med ligeledes til hele vederlaget, der svarer til tjenestemandens købekraft, hvilket er i strid med bestemmelserne og de gennemførte ordninger. Kommissionen har påpeget, at hvis fællesskabslovgiver havde ønsket, at der skulle tages hensyn til levevilkårene på tjenestestederne, skulle hele ordningen med maksimumssatser og maksimumsbeløb have været udformet herefter. Anvendelsen af justeringskoefficienterne på de beløb, der maksimalt kan godtgøres af udgifterne til lægebehandling, ville være ufordelagtig for tjenestemændene i Ispra, idet justeringskoefficienten dér er lav, mens niveauet for udgifterne til lægebehandling er højt.

Kommissionen har tilføjet, at i det tilfælde, hvor en tjenestemand, der er

placeret i et land med en lav justeringskoefficient, underkaster sig lægebehandling i et land, hvor niveauet for sådanne udgifter er højere end på hans tjenestested — et niveau, som det maksimumsbeløb, tjenestemanden selv højest skal betale, er afpasset efter, hvis sagsøgerens opfattelse skal følges — måtte tjenestemanden afholde en større del af udgifterne, end hvis han havde underkastet sig lægebehandling på tjenestestedet. Sagsøgerens opfattelse fører derfor til en begrænsning af det frie lægevalg.

Kommissionen har bemærket, at en anvendelse af justeringskoefficienten inden for rammerne af vedtægtens artikel 72, stk. 3, forudsætter en ændring af ordningen vedrørende sygesikring og ikke følger af en fortolkning ud fra lighedsprincippet af de pågældende bestemmelser.

Andet anbringende: tilsidesættelse af princippet om ligebehandling af tjenestemænd

Sagsøgeren, som har henvist til dommen af 31. maj 1979 (Newth mod Kommissionen, 156/78, Sml. s. 1941), hvor Domstolen lagde princippet om ligebehandling af tjenestemænd til grund ved fortolkningen af vedtægtens bestemmelser, har anført, at den omstændighed, at der i vedtægtens artikel 72, stk. 3, udelukkende henvises til begrebet grundløn, indebærer, at der regnet i nettokøbekraft skabes en ulighed mellem tjenestemænd, alt efter deres tjenestested, som ved hjælp af vedtægtens artikel 64 netop søges undgået.

Forskelsbehandlingen er en følge af, at Kommissionen med hensyn til nettokøbekraften ikke behandler alle tjenestemænd ens, da det maksimumsbeløb, der kan godtgøres, finder anvendelse over for alle tjenestemænd inden for Fællesskabet, mens de beløb, tjenestemandene

selv skal betale, varierer alt efter deres tjenestested og de faktiske leveomkostninger. Sagsøgeren har i den forbindelse understreget, at på baggrund af den for Italien gældende justeringskoefficient påføres tjenestemænd, der arbejder dér, altid tab i forhold til tjenestemænd, der arbejder i Bruxelles.

Sagsøgeren har påpeget, at netop fordi den særlige godtgørelse er den samme, mens lønningerne er forskellige alt efter tjenestested, sker der en tilsidesættelse af princippet om ligebehandling.

Kommissionen har gjort gældende, at ordningen vedrørende godtgørelse af udgifter til lægebehandling tager hensyn til princippet om ligebehandling, for så vidt som alle tjenestemænd i samme lønklasse og på samme løntrin på alle Fællesskabets tjenestesteder har ret til en særlig godtgørelse, der er den samme for de samme udgifter til lægebehandling. Dette medfører ganske vist, at vederlaget for tjenestemænd, der gør tjeneste i et land med en lav justeringskoefficient, bliver mindre som følge af den del af udgifterne, tjenestemanden selv skal afholde, end for tjenestemænd, der arbejder i Bruxelles; men dette er netop en følge af en generel og objektiv ordning, som har til formål at undgå, at der af en bestemt udgift til lægebehandling godtgøres forskellige beløb på forskellige tjenestesteder.

Efter Kommissionens opfattelse medfører en anvendelse af den geografiske justeringskoefficient på den særlige godtgørelse i henhold til vedtægtens artikel 72, stk. 3, en dobbelt forskelsbehandling af tjenestemandene.

For det første er der tale om forskelsbehandling derved, at godtgørelsen af udgifter som følge af sygdom kun afhænger af købekraften i forbindelse

med den særlige godtgørelse og ikke med den almindelige godtgørelse af udgifter som følge af sygdom, hvor der ikke kan blive tale om en godtgørelse i henhold til vedtægtens artikel 72, stk. 3. Netop for at udelukke den risiko har sagsøgeren i øvrigt foreslået, at justeringskoefficienten finder anvendelse på maksimumsbeløbene i forbindelse med den almindelige ordning om godtgørelse. Kommissionen har dog endnu en gang understreget, at en sådan ændring af ordningen vedrørende sygesikring ikke følger af en simpel fortolkning af de gældende bestemmelser i lyset af højere retsprincipper.

Den ordning, sagsøgeren har foreslået, medfører efter Kommissionens opfattelse en anden form for forskelsbehandling af tjenestemænd i tilfælde af en godtgørelse i henhold til vedtægtens artikel 72, stk. 3. På grundlag af taleksempler har Kommissionen belyst, at hvis de geografiske justeringskoefficienter lægges til grund, vil det bevirke, at tjenestemænd i samme

lønklasse, der har haft de samme udgifter som følge af sygdom, godtgøres forskellige beløb alt efter tjenestested. Kommissionen har anført, at en sådan ulighed er uberettiget og i strid med formålet med ordningen vedrørende sygesikring, som har til formål at indføre en ordning baseret på solidaritet mellem alle tjenestemænd og øvrige ansatte og at garantere, at disse godtgøres de samme beløb for den samme udgift som følge af sygdom, uanset tjenestested.

IV — Mundtlig forhandling

I retsmødet den 12. april 1984 er der afgivet mundtlige indlæg af Ooms ved advokat H.-J. Rüber, Köln, og af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber ved Jörn Pipkorn, som befuldmægtiget.

Generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 30. maj 1984.

Præmisser

1 Ved stævning, indgivet til Domstolens justitskontor den 14. juni 1983, har Marinus Ooms, der er tjenestemand i lønklasse B 2, og som gør tjeneste ved Det fælles Forskningscenter i Ispra, anlagt sag med påstand om

— annullation af afgørelsen af 25. juni og 21. juli 1982, som Kommissionen stadfæstede den 9. marts 1983, og hvorved afregningskontoret i Ispra i henhold til vedtægtens artikel 72, stk. 3, og artikel 8, stk. 2, i ordningen vedrørende sygesikring udbetalte en særlig godtgørelse af de af sagsøgeren afholdte udgifter som følge af sygdom uden at tage hensyn til den i vedtægtens artikel 64 nævnte geografiske justeringskoefficient;

— at Kommissionen tilpligtes at foretage de skyldige efterbetalinger på grundlag af den nye beregning af den særlige godtgørelse.

- 2 Det fremgår af sagen, at afregningskontoret i Ispra den 25. juni 1982 traf afgørelse om beregning af særlige godtgørelse af de udgifter som følge af sygdom, som sagsøgeren havde anmodet om, uden at korrigere den »månedsgrundløn«, som i medfør af vedtægtens artikel 72, stk. 3, skal lægges til grund ved beregningen, med den i vedtægtens artikel 64 omhandlede justeringskoefficient.
- 3 Ved skrivelse af 9. marts 1983 afviste Kommissionen den klage, sagsøgeren havde indgivet den 21. september 1982, idet den erklærede, at den var enig i udtalelsen af 1. december 1982 fra Forvaltningskomiteen for Sygeforsikring, som havde fået spørgsmålet forelagt, og som havde godkendt de afgørelser, afregningskontoret i Ispra havde truffet.
- 4 I henhold til vedtægtens artikel 72, stk. 1, garanteres der tjenestemanden og personer, over for hvem han har forsørgerpligt, »godtgørelse af udgifter . . . [i sygdomstilfælde]« på indtil 80 % i henhold til en af Fællesskabernes institutioner efter fælles aftale vedtaget i ordening; satsen forhøjes til 100 % i tilfælde af de i bestemmelsen nævnte alvorlige sygdomme og andre sygdomme, der af ansættelsesmyndigheden anses for at være af ligeså alvorlig karakter.
- 5 Vedtægtens artikel 72, stk. 3, bestemmer:
- »Såfremt de samlede ikke godtgjorte udgifter i en periode på tolv måneder overstiger halvdelen af tjenestemandens månedsgrundløn eller halvdelen af den udbetalte pension, indrømmer ansættelsesmyndigheden på grundlag af den i stk. 1 nævnte ordening en særlig godtgørelse, idet der tages hensyn til den pågældendes familieforhold.«
- 6 Ovennævnte bestemmelser er nærmere uddybet i ordningen vedrørende sygesikring. Det fremgår af ordningens artikel 8, stk. 2, at:

»Såfremt den del af de ikke godtgjorte udgifter, . . ., som den tilsluttede har lagt ud . . ., i en periode på tolv måneder overstiger halvdelen af den oppebårne gennemsnitlige månedsgrundløn eller af pensionen eller . . ., fastsættes den i artikel 72, stk. 3, i vedtægten omhandlede særlige godtgørelse på følgende måde: Den ikke godtgjorte del af de faktiske udgifter, som over-

stiger halvdelen af den gennemsnitlige månedsgrundløn, eller af pensionen eller af godtgørelsen, godtgøres med: 90 % for en tilsluttet uden medforsikrede personer; 100 % i de øvrige tilfælde.«

- 7 Ifølge vedtægtens artikel 62, stk. 3, omfatter vederlaget omfatter en grundløn, familietillæg og godtgørelser. Vedtægtens artikel 64 bestemmer:

»Tjenestemandens vederlag, udtrykt i belgiske francs, skal efter fradrag af de beløb, der tilbageholdes i henhold til denne vedtægt eller gennemførelsesforordninger til denne, korrigeres med en koefficient, der er over, under eller lig med 100 %, afhængig af de forskellige tjenesteders levevilkår.«

- 8 Til støtte for sine påstande har sagsøgeren gjort gældende, at såfremt der udelukkende tages hensyn til grundlønnen og ikke også til justeringskoefficienten i vedtægtens artikel 64, vil det medføre dels en tilsidesættelse af formålet med de pågældende bestemmelser, som er at fastlægge det højeste beløb, som kan pålægges hver enkelt tjenestemand, og følgelig tage hensyn til tjenestemændenes reelle købekraft, dels en tilsidesættelse af det princip om ligebehandling, som netop søges sikret i kraft af vedtægtens artikel 64 og 65.

- 9 Kommissionen har anført, at når det hverken i vedtægtens artikel 72, stk. 3, eller i artikel 8, stk. 2, i ordningen vedrørende sygesikring bestemmes, at justeringskoefficienten skal finde anvendelse, skyldes det, at ordningen vedrørende sygesikring — i modsætning til ordningen med justeringskoefficienter — ikke har til formål at sikre, at tjenestemændenes købekraft er den samme, alt efter levevilkårene på de forskellige tjenestesteder, men at garantere, at de faktisk afholdte udgifter godtgøres. Princippet om ligebehandling vil være overholdt, hvis alle tjenestemænd inden for Fællesskabet, som tilhører samme stillingsgruppe, lønklasse og løntrin, på alle Fællesskabets tjenestesteder har ret til den samme særlige godtgørelse for den samme afholdte udgift som følge af sygdom.

- 10 Kommissionen har anført, at justeringskoefficienten i vedtægtens artikel 64 ikke omfatter bidragene til den fælles sygesikringsordning. Artikel 23 i

ordningen vedrørende sygesikring bestemmer, at bidragene fastsættes til en bestemt procentdel af den i vedtægtens artikel 66 anførte grundløn, hvilket udelukker, at der ved beregningen heraf kan tages hensyn til justeringskoefficienten efter artikel 64.

- 11 Hvor overbevisende en sådan ordning end kan virke ved første blik, kan den dog ikke betragtes uden sammenhæng med formålet med de bestemmelser i vedtægten, den er en del af.
- 12 I den forbindelse må der ske en fremhævelse af særegenhederne ved den særlige godtgørelse i henhold til vedtægtens artikel 72, stk. 3, i forhold til de almindelige godtgørelser i henhold til artikel 72, stk. 1.
- 13 Ifølge artikel 72, stk. 1, har den tilsluttede krav på godtgørelse af enhver afholdt udgift som følge af sygdom; godtgørelsens størrelse fastsættes ved anvendelse af de i vedtægten angivne satser og maksimumsbeløb. Derimod indrømmes den særlige godtgørelse efter artikel 72, stk. 3, kun, såfremt den ikke godtgjorte del af udgifterne til sygdom overstiger en bestemt del af tjenestemandens løn.
- 14 Det fremgår af ovennævnte bestemmelser, at de almindelige godtgørelser efter artikel 72, stk. 1, er baseret på objektive omstændigheder, bl.a. med anvendelse af maksimumsbeløb og godtgørelsessatser, som er fastsat ensartet i vedtægten for at alle Fællesskabets tjenestemænd, mens den særlige godtgørelse beror på omstændigheder, der er særlige for den enkelte tjenestemand's forhold, og som ud fra de forudsætninger, der er grundlaget for artikel 8 i ordningen vedrørende sygesikring, fastsætter som betingelse, at de ikke godtgjorte udgifter for tjenestemanden er en tung, økonomisk byrde.
- 15 Det følger af ovennævnte betragtninger, at der ved en rigtig vurdering af, hvor tung den økonomiske byrde er for den tjenestemand, der anmoder om en særlig godtgørelse, må tages hensyn til levevilkårene på hans tjenestested, således at den i vedtægtens artikel 72, stk. 3, fastsatte særlige godtgørelse ikke beregnes alene på grundlag af den i artikel 66 angivne løn, men på grundlag af den faktiske løn, korrigeret med justeringskoefficienten i artikel 64, hvis formål det netop er at tage hensyn til levevilkårene på tjenestestedet.

- 16 Kommissionen har i den forbindelse gjort gældende, at hvis fællesskabslovgiver havde ønsket, at der skulle tages hensyn til levevilkårene på de forskellige tjenestesteder, ville hele ordningen med de maksimumssatser og maksimale godtgørelsesbeløb, der finder anvendelse på godtgørelserne efter artikel 72, stk. 1, have været udformet på tilsvarende måde.
- 17 Dette synspunkt kan ikke tiltrædes, da det ikke tager højde for, hvad der er karakteristisk for den særlige godtgørelse efter artikel 72, stk. 3, i forhold til godtgørelserne efter artikel 72, stk. 1.
- 18 Henset til opbygningen af ovennævnte bestemmelser samt deres formål vil den anfægtede afgørelse — på grundlag af hvilken den Ooms tilkommende særlige godtgørelse blev udbetalt — være at annullere, uden at det er fornødent at tage stilling til det andet anbringende, ligesom Kommissionen bør betale forskellen mellem det udbetalte beløb og det beløb, der fremkommer, når den særlige godtgørelse beregnes i forhold til den månedlige grundløn korrigeret med justeringskoefficienten i henhold til vedtægtens artikel 64.

Sagens omkostninger

- 19 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, dømmes den part, der taber sagen, til at afholde sagens omkostninger. Kommissionen har tabt sagen og bør derfor betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (tredje afdeling)

1. Den anfægtede afgørelse annulleres.
2. Kommissionen betaler forskellen mellem det udbetalte beløb og det beløb, der fremkommer, når den særlige godtgørelse beregnes i forhold til den månedlige grundløn korrigeret med justeringskoefficienten i henhold til vedtægtens artikel 64.

3. Kommissionen betaler sagens omkostninger.

Galmot

Everling

Kakouris

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 5. juli 1984.

For justitssekretæren

J. A. Pompe

Assisterende justitssekretær

Y. Galmot

Formand for tredje afdeling

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT G. F. MANCINI FREMSAT DEN 30. MAJ 1984¹

Høje Domstol.

1. I denne sag skal Domstolen fortolke begrebet »grundløn«, som anvendes i tjenestemandsvedtægtens artikel 72, stk. 3, og i artikel 8, stk. 2, i ordningen vedrørende sygesikring for tjenestemænd i De europæiske Fællesskaber. Problemet vedrører beregningen af den i de nævnte bestemmelser omhandlede »særlige godtgørelse« af udgifter som følge af sygdom. Det drejer sig i det væsentlige om at tage stilling til, om der ved fastlæggelsen af grundlønnsens størrelse skal tages hensyn til virkningen af justeringskoefficienten på de i vedtægtens artikel 66 nævnte beløb.

Lad mig straks anføre, at i henhold til artikel 72 garanteres der Fællesskabets tjenestemænd, deres familiemedlemmer og personer, over for hvem de har forsørgerpligt, godtgørelse af de afholdte udgifter som følge af sygdom på indtil 80 % og på 100 %, hvis der er tale om en særlig alvorlig sygdom. I praksis sker godtgørelsen dog på den måde, at der anvendes visse maksimumsbeløb, således at sygesikringen for visse ydelser kun godtgør mindre end 80 % af de faktiske udgifter. For at undgå, at den del af restbeløbet, den tilsluttede skal afholde, bliver for stor i forhold til hans indkomst, er det i vedtægten fastsat, at der kan indrømmes ham »en særlig godt-

¹ — Oversat fra italiensk.